

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

शास्त्र - तृतीयवर्षम् - षष्ठम्पत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

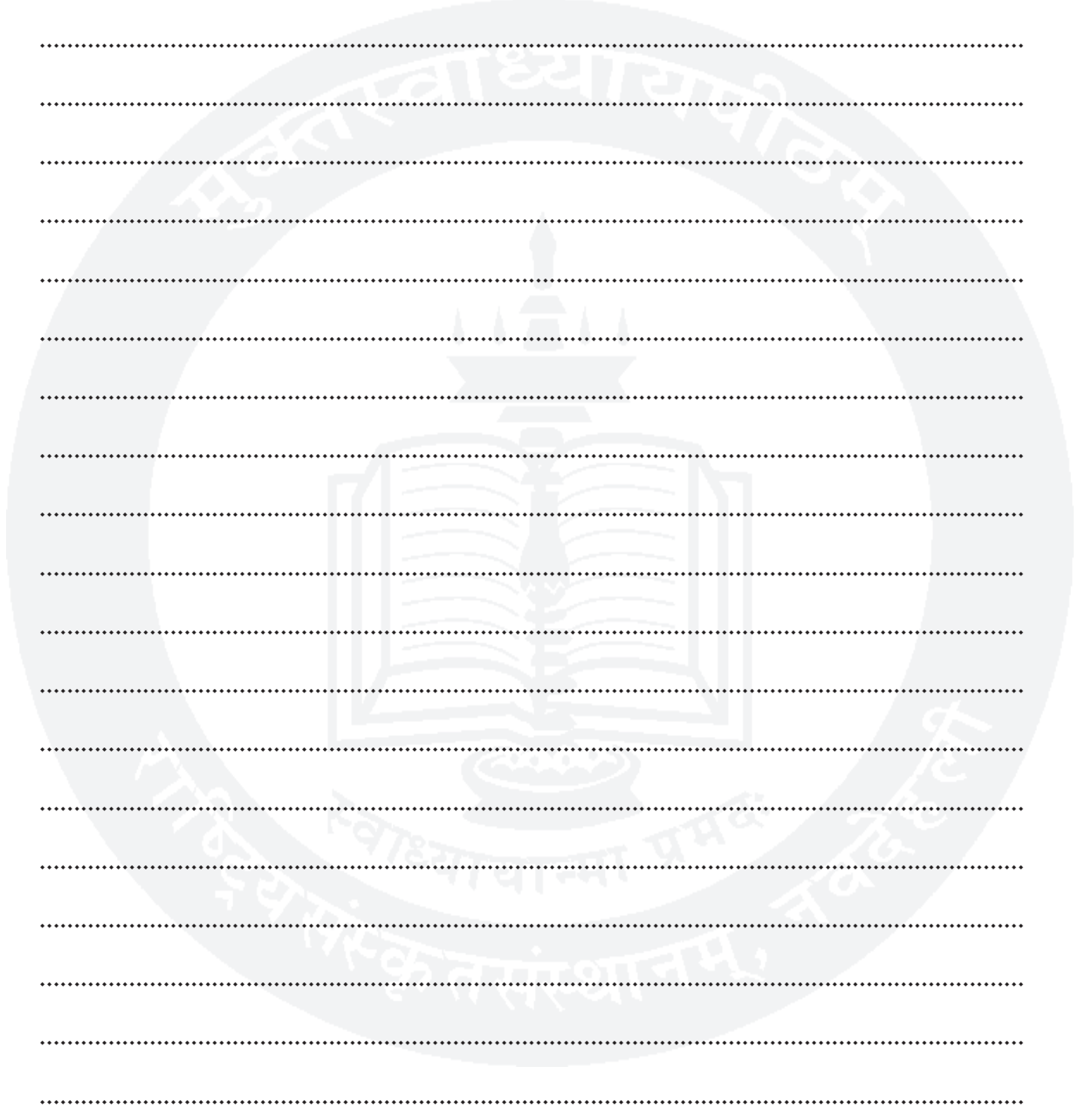
मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः

शास्त्रि – तृतीयवर्षम् – षष्ठम्पत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - प्रौढमनोरमा (आदितः अजन्तपुंल्लिङ्गान्तो भागः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति । अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. “ध्यायं ध्यायम्” इत्यत्र कः प्रत्ययः? केन सूत्रेण?
2. “हयवरट्” इति सूत्रे हकारोपदेशः किमर्थः?
3. अन्योन्याश्रयदोषनिवारणाय किं न्याय्यम्?
4. उपदेशपदे कः प्रत्ययः? कस्मिन्नर्थे?
5. आन्तर्यं कतिविधम्? नामानि लेख्यानि।
6. “प्रक्षालनाद्धिपङ्कस्य दूरादस्पर्शनं वरम्” इति न्यायः कस्यां परिभाषायामुल्लिखितः?
7. “अनचि च” इति सूत्रे वा ग्रहणं कुतः अनुवर्तते?
8. “अला विधिः” इत्यस्य किमुदाहरणम्?
9. “धात्रंशः” इत्यत्र रेफस्य द्वित्वं कथं न भवति?
10. “अदसो मात्” इत्यत्र एकारो नानुवर्तते। कुतः?
11. “स्तोः” इत्यत्र पुंस्त्वं कथम्?
12. “पौष्करसादिः” इत्यस्य कः विग्रहः?
13. “कानाम्प्रेडिते” इति सूत्रे आम्रेडितग्रहणं किमर्थम्?
14. भोभगो..... इति सूत्रे सन्धिः कुतो न दृश्यते?
15. अर्थवद्..... सूत्रे प्रत्ययं प्रत्ययान्तं चेति उभयं कथं विवक्षितम्?
16. अर्थवत्सूत्रे ‘आधातुः’ इति ग्रहणं किमर्थम्?
17. “कृत्तद्धित.....” इति सूत्रे नियमशरीरं किम्?
18. “अट्कुप्वाङ्.....” इति सूत्रारम्भः किमर्थः?
19. “पञ्चत्रिंशत्” इति पदे कः समासः?
20. “अल्लोपोऽनः” इति सूत्रे प्राचां व्याख्यानं कीदृशम्?

21. “हाहान्” इति पदस्य कोऽर्थः?
22. “संख्युरसम्बुद्धौ” इति सूत्रे “सर्वनामस्थाने” इति पदं कुतः अनुवर्तते?
23. “पतिः समास एव” इत्यत्र एवकारः किमर्थः?
24. “ङिति ह्रस्वश्च” इत्यत्र कीदृशी विभाषा?
25. “ह्रस्वो नंपुसके प्रातिपदिकस्य” इत्यत्र “अचः” इति पदं कथम् उपतिष्ठते?

खण्डः – ख

प्रश्नाः – पञ्च समाधेयाः अङ्काः – 05 X 08 = 40
निर्देशः – अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. अन्योन्याश्रयदोषं निवारणञ्च यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।
2. “पूर्वत्रासिद्धम्” इति सूत्रं सयुक्तिकं विमृशत।
3. “अनेकाल्शित्सर्वस्य” इति सूत्रं सप्रमाणं निरूपयत।
4. “स्थानिवदादेशोऽनल्विधौ” इति सूत्रं सविवरणमुपस्थापयत।
5. “ससजुषो रुः” इति सूत्रं यथाग्रन्थमुदाहरत।
6. “कृत्तद्धितसमासाश्च” इति सूत्रं व्याख्यात।
7. “नलोपः प्रातिपदिकान्तस्य” इति सूत्रं विवृणुत।
8. “अतोऽम्” इति सूत्रं सयुक्तिं प्रस्तूयत।

खण्डः – ग

प्रश्नाः – द्वौ समाधेयौ अङ्काः – 02 X 10 = 20
निर्देशः – अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. उपदेशपदविचारः यथाग्रन्थम् उपस्थापनीयः।
2. “ङः सि धुट्” इति सूत्रं यथाग्रन्थमुल्लिखत।
3. “सर्वादीनि सर्वनामानि” इति सूत्रं विवेचयत।
4. “सरूपाणामेकशेष एकविभक्तौ” इति सूत्रं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।

